

18.12.2020

VN/28363/2020

EPIDEMIAN LEVIÄMISEN ESTÄMINEN KIIHTYMIS- JA LEVIÄMISVAIHEESSA TAI NIIDEN UHASSA OLEVISSA MAAKUNNISSA

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä ja velvollisuutena on tartuntatautiin torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta. Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan varautumisesta ja näiden tilanteiden johtamisesta.

Tartuntatautilain 6 §:n nojalla viranomaisten, mukaan lukien ministeriön, on **ryhdyttävä välittömiin toimiin vaarallisuuden torjuntatoimia edellyttävän tartuntataudin esiintymisestä tai sellaisen vaaran estämiseksi**.

Koronavirus-tartuntoja todetaan Suomessa edelleen paljon, ja tauti leviää eri-ikäisten ihmisten keskuudessa sekä paikallista että kansainvälistä tasoa. Erittäin huolestuttavaa on, että tartuntoja on yhä enemmän vanhemmissa ikäryhmissä ja että sairaalahoitoa tarvitsevia potilaita on selvästi aiempaa enemmän. Alueiden viime viikkojen käynnistämien voimakkaiden suositusten ja rajoitustoimien vaikutukset sairaalahoidon tarpeeseen nähdään muutamana viikona viiveellä.

Epidemiatilanteen hallitsemattoman leviämisen sekä palvelujärjestelmän ylikuormittumisen uhka on edelleen ilmeinen. Vain nopeita, ennakkoivilla, määrätietoisilla ja laajamittaisilla toimilla voidaan estää epidemian leviäminen ja sen aiheuttamat vaarat ihmisten terveydelle sekä perusoikeuksien toteutumiselle.

Näiden toimenpiteiden toteuttaminen on perustustasolla ja edellä viitatuun tartuntatautilain säännöksen mukainen julkisen vallan – kuntien, kuntayhtymien ja valtion - lakisääteinen velvollisuus.

On huomattava, että kiihtymisvaiheen toimenpiteet voivat olla perustettuja jo perustasolla, mikäli valtakunnallinen ja/tai lähialueiden epidemiologinen tilanne on huonontunut. Alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle. Rajoitustoimenpiteitä ei saa työkään purkaa ennakkoisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää hitaasti, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään.

Ministeriö katsoo, että kaikkien kiihtymisvaiheessa tai sen uhassa olevien alueiden viranomaisten on syytä viipymättä harkita toteutettavaksi täysimittaisesti kaikki toimivallassaan olevat ja valtioneuvoston periaatepäätöksen 23.10.2020 hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvistä suosituksista kirjatut toimenpiteet.

Ministeriö katsoo, että kaikkien leviämisvaiheessa tai sen uhassa olevien alueiden viranomaisten on syytä viipymättä harkita toteutettavaksi täysimittaisesti kaikki toimivallassaan olevat ja valtioneuvoston periaatepäätökseen 23.10.2020 hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvistä suosituksista kirjatut toimenpiteet.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Erityisesti tarkoituksena on rajoittaa ja ehkäistä tartuntavaaraa tilanteissa, joissa ihmiset ovat keskenään verrattain läheisessä kontaktissa, joka lisää riskiä tartunnalle.

Näin ollen erityisesti yleisötilaisuuksiin, yksityistilaisuuksiin sekä niissä käytettäviin tiloihin kohdistuvat rajoituspäätökset sekä suositukset ja tapahtumien järjestäminen on syytä tarkistaa viipymättä siten, että vain perusoikeuksien toteutumiseksi ehdottoman välttämätön voidaan järjestää. Joulun ja uuden vuoden ajan tapahtumat ja tilaisuudet on syytä harkita keskeytettäväksi ja tilojen käyttöä näihin rajoitettava.

Covid-19-infektion tiedetään olevan vaarallinen iäkkäille ja muille riskiryhmiin kuuluville ihmisille. Epidemian leviäminen riskiryhmiä koskevissa palveluissa on merkittävä riski varsinkin nykyisessä tilanteessa, jossa tartunnat leviävät voimakkaasti monilla alueilla Suomessa.

Ministeriö muistuttaa kiinnittämään erityistä huomioita iäkkäiden ja muiden riskiryhmiin kuuluvien asumispalvelujen ja laitoshoidon toteuttamiseen turvallisella tavalla siten, että toiminnan organisoimisessa noudatetaan tartuntoja ehkäiseviä käytänteitä kaikilta osin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen antamien ohjeiden mukaisesti (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/koronavirusinfektiot-ohjeita-sotetammattilaisille#vanhuspalvelut>). Niissä on ohjattu muun muassa hyvään käsi- ja yskimishygieneiaan, tarkoituksenmukaiseen suojainten käyttöön, riittävään testaamiseen, toiminnan järjestämiseen turvallisella tavalla sekä tilojen hygieniasta ja turvallisuudesta huolehtimiseen. Asiakkailta on oikeus lähteä tapaamiseen, mutta tapaamisten turvallisesta toteuttamisesta tulee huolehtia edellä mainittujen THL:n ohjeiden mukaisesti.

Ministeriö kiinnittää lisäksi erityistä huomiota rajoitusten ja suositusten selkeän ja helposti saavutettavan kansallisen viestinnän merkitykseen. Tieto rajoituksista ja suosituksista sekä niiden merkityksestä on oleellista tavoitteen saavuttamiselle. Erityisesti joulun ajan juhliin, tapahtumiin ja muuhunkin perheen sisäisten kontaktien välttämiseen kohdistuvat linjaukset ovat keskeisiä epidemian leviämisen sekä palveluiden ylikuormittumisen estämiseksi. Tieto niistä sekä niiden ratkaisevasta merkityksestä on esitettävä aktiivisesti ja sen on oltava selkeää sekä helposti ja esteettömästi kaikkien saavutettava, mukaan lukien eri kieliryhmät.

Turvallisen ja terveellisen joulun toivotuksin,

Kansliapäällikkö

KIRSI VARHILA
Kirsi Varhila

Johtaja

JASKA SIIKAVIRTA
Jaska Siikavirta

Jakelu Kunnat, sairaanhoitopiirit ja muut kuntayhtymät
Aluehallintovirastot

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysministeri Pekonen

Perhe- ja peruspalveluministeri Kiuru

Valtiosihteeri Mäkipää

Valtiosihteeri Ruuth

Opetusministeri Saramo

Tiede- ja kulttuuriministeri Saarikko

Pääministerin erityisavustaja Haapajarvi

Kansliapäällikkö Lehikoinen

Valtioneuvoston kanslia

Valtiovarainministeriö/VKO

Oikeusministeriö

SM/poliisiosasto

Poliisihallitus

Ahvenanmaan maakunta

KUMMOITU